

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 33 92 93 00
oim@oim.dk

Sagsnr.
2016 - 8640

Doknr.
430353

Dato
13-12-2016

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har den 21. november 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 116 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares af økonomi- og indenrigsministeren. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget Johanne Schmidt-Nielsen (EL).

Spørgsmål nr. 116:

"Vil ministeren give en udførlig redegørelse for det konkrete forløb omkring modtagelse og behandling af Nationalpartiets vælgererklæringer og forholde sig til den kritik, der fremføres i TV 2's interview med partiformand Kashif Ahmad på tv2.dk den 14. november 2016 "20.000 vælgererklæringer erklæret ugyldige: Det er en demokratisk skandale" (<http://nyheder.tv2.dk/politik/2016-11-14-20000-vaelgererklæringer-erklæret-ugyldige-det-er-en-demokratisk-skandale>)?"

Svar:

1. Reglerne om nye partiers opstilling til folketingsvalg findes i folketingsvalglovens kapitel 3 (lovbekendtgørelse nr. 416 af 12. maj 2016).

Før et parti kan anmeldes for økonomi- og indenrigsministeren for at blive opstillingsberettiget til Folketinget, skal partiet have godkendt partinavnet af Valgnævnet og indsamlet et antal vælgererklæringer, der mindst svarer til 1/175 af samtlige gyldige stemmer ved det sidst afholdte folketingsvalg, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 1 og 2. Efter folketingsvalget den 18. juni 2015 kræves mindst 20.109 vælgererklæringer.

En godkendelse af et partinavn gælder i tre år fra Valgnævnets godkendelse, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 2, 2. pkt. Godkendelsen kan forlænges af Valgnævnet efter folketingsvalglovens nærmere regler herfor, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 3, 1. pkt.

En vælgererklæring er gyldig i 18 måneder, jf. folketingsvalglovens 12, stk. 6, 1. pkt. Et parti skal altså inden for en periode på 18 måneder have indsamlet samtlige mindst 20.109 vælgererklæringer. De 18 måneder skal ligge inden for de tre år, som partinavnegodkendelsen gælder i.

Nationalpartiets partinavn blev godkendt af Valgnævnet den 4. september 2014, dvs. for mere end to år siden. Partiet har siden da indsamlet vælgererklæringer, først efter den tidligere gældende papirbaserede procedure og siden den 12. januar 2016 ved hjælp af det digitale vælgererklæringsystem.

2. Det digitale vælgererklæringsystem blev sat i drift den 12. januar 2016. Fra systemets idriftsættelse og indtil den 12. juli 2016 har partierne kunnet indlæse filer med oplysninger (CPR-nr. og datoen for vælgerens underskrift) fra deres gamle papirbaserede vælgererklæringer i vælgererklæringsystemet. Dette følger af § 18, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 13 af 7. januar 2016 om anvendelse af en digital løsning til brug for

anmeldelse af nye partier og indsamling af vælgererklæringer (vælgererklæringsbekendtgørelsen).

De gamle papirbaserede vælgererklæringer skulle indlæses i systemet og indleveres til ministeriet, for at de kunne medregnes, hvis et parti anmeldte sig efter den 12. juli 2016, jf. vælgererklæringsbekendtgørelsens § 18, stk. 1, 2 og 4. Hvis partiet anmeldte sig inden den 12. juli 2016, kunne de gamle papirbaserede vælgererklæringer indleveres til ministeriet uden tillige at være indlæst i systemet, jf. vælgererklæringsbekendtgørelsens § 17, stk. 1 og 5. De gamle papirbaserede vælgererklæringer, som stadig er gyldige, dvs. som ikke er ældre end 18 måneder, skal fortsat opbevares af partierne og som nævnt indleveres til Økonomi- og Indenrigsministeriet som dokumentation, når partiet anmelder sig, jf. vælgererklæringsbekendtgørelsens § 13, stk. 3 og 4, forudsætningsvis, og § 17, stk. 5.

3. Nationalpartiet har i perioden fra den 12. januar 2016 til den 12. juli 2016 indlæst oplysninger om ca. 24.000 gamle papirbaserede vælgererklæringer indsamlet før den 12. januar 2016.

Den 25. april 2016 anmeldte Nationalpartiet sig over for den daværende social- og indenrigsminister. Under behandlingen af sagen oplyste Nationalpartiet, at partiet havde makuleret ca. 13-14.000 af partiets originale papirbaserede vælgererklæringer. Nationalpartiet kunne derfor ikke indlevere vælgererklæringerne til ministeriet og dermed dokumentere, at partiet havde det nødvendige antal vælgererklæringer. Det daværende Social- og Indenrigsministerium traf på den baggrund den 2. maj 2016 afgørelse om, at Nationalpartiets anmeldelse ikke opfyldte lovens betingelser for en anmeldelse, og at ministeriet derfor ikke kunne godkende anmeldelsen som fyldestgørende grundlag for partiets deltagelse i folketingsvalg. Ministeriets afgørelse er sendt til Social- og Indenrigsudvalget som bilag til svaret på spørgsmål nr. 274 (2015-16, alm. del).

Efter det daværende Social- og Indenrigsministeriums afgørelse af 2. maj 2016 besvarede ministeriet en række opfølgende spørgsmål og anmodninger fra Nationalpartiet. Nationalpartiet anmodede bl.a. flere gange om dispensation fra reglerne i vælgererklæringsbekendtgørelsen.

Det daværende Social- og Indenrigsministerium meddelte i juni måned 2016 Nationalpartiet, at ministeriet ikke fandt grundlag for at fravige reglerne i vælgererklæringsbekendtgørelsen på en måde, der indebar, at ministeriet selv ville skulle foretage kontrol af, om de mange tusinde vælgererklæringer var underskrevet af personer, der har valget til Folketinget. Denne kontrol skulle foretages af vælgerens bopælskommune i forbindelse med underskrivelsen af vælgererklæringen. Uden kommunens attestations var der ikke tale om gyldige vælgererklæringer. Det er således ikke tilstrækkeligt, at partiet kunne dokumentere vælgerens underskrift, hvis kommunens attestations ikke tillige kunne dokumenteres. Efter den tidligere procedure for indsamling af vælgererklæringer var der først tale om en gyldig vælgererklæring, når erklæringen var attesteret af kommunen, sendt retur til vælgeren og derefter af vælgeren sendt til partiet. Herved sikredes vælgeren lejlighed til eftertanke, inden vælgererklæringen blev afgivet bindende. En dispensation fra vælgererklæringsbekendtgørelsen på dette punkt ville være en tilsidesættelse af de bestemmelser i folketingsvalgloven, der var gældende på tidspunktet for indsamlingen af de gamle papirbaserede vælgererklæringer. Dette fandt ministeriet ikke at have hjemmel til.

Det bemærkes, at det daværende Social- og Indenrigsministerium i et brev af 19. januar 2016 vejledte alle partierne tydeligt om pligten til at opbevare de gamle papirbaserede vælgererklæringer og indlevere dem til ministeriet ved anmeldelsen. Denne pligt fremgår også af vælgererklæringsbekendtgørelsen.

4. Som nævnt i afsnit 2 skal vælgererklæringer, der er underskrevet af vælgeren før den 12. januar 2016, være registreret i den digitale løsning for at kunne medregnes i

antallet af vælgererklæringer, som skal følge med anmeldelsen, når et nyt parti anmelder sig for økonomi- og indenrigsministeren til deltagelse i folketingsvalg fra og med den 12. juli 2016. Dette følger af vælgererklæringsbekendtgørelsens § 18, stk. 1.

Vælgererklæringsbekendtgørelsens § 18, stk. 2, indeholder de nærmere krav til indholdet af sådanne vælgererklæringer. Kravene svarer til de regler i folketingsvalgloven, som gjaldt ved vælgerens afgivelse af vælgererklæringen. En vælgererklæring, der er underskrevet af vælgeren før den 12. januar 2016, skal således for at kunne registreres og medregnes være udfyldt med tydelig angivelse af vælgerens navn, personnummer og bopæl samt være underskrevet og dateret af vælgeren personligt. Erklæringen skal endvidere være forsynet med en attestation fra den kommune, hvor vælgeren ved erklæringens afgivelse opfylder betingelserne for at blive optaget på valglisten, om, at vælgeren ved erklæringens afgivelse opfylder betingelserne for valget til Folketinget.

Vælgererklæringsbekendtgørelsens § 18, stk. 3, fastsætter de nærmere regler om gyldigheden af de gamle papirbaserede vælgererklæringer, som partierne har indlæst i vælgererklæringssystemet. Efter denne bestemmelse kan en vælgererklæring ikke registreres eller bevare sin registrering, og vælgererklæringen kan ikke medregnes, hvis den

- 1) er afgivet 18 måneder eller mere før anmeldelsen af partiet til deltagelse i folketingsvalg (dvs. en gentagelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 1. pkt.),
- 2) er afgivet af en vælger, der har afgivet vælgererklæring for et andet parti, der allerede er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren til deltagelse i samme type valg inden den 12. juli 2016,
- 3) er afgivet af en vælger, der allerede har afgivet vælgererklæring for et andet parti, der ønsker at stille op til samme type valg, og som endnu ikke er anmeldt, eller
- 4) er trukket tilbage af vælgeren.

Efter vælgererklæringsbekendtgørelsens § 18, stk. 5, kan registrering af vælgererklæringer efter stk. 1-4 (dvs. de gamle papirbaserede vælgererklæringer) alene finde sted til og med den 12. juli 2016, dvs. i 6 måneder efter idriftsættelsen af vælgererklæringssystemet.

Den 12. juli 2016 skulle der efter planen være foretaget en såkaldt tværgående kontrol i vælgererklæringssystemet, dvs. en automatisk oprydningsskørsel, som slettede de gamle papirbaserede vælgererklæringer, som partierne havde indlæst, hvis vælgererklæringerne var ugyldige efter en af de nævnte fire regler i vælgererklæringsbekendtgørelsens § 18, stk. 3. Den tværgående kontrol var afslutningen på den nævnte 6 måneders overgangsperiode efter idriftsættelsen af vælgererklæringssystemet.

På grund af tekniske udfordringer hos it-leverandøren KMD blev den tværgående kontrol udsat. Dette bevirkede, at vælgererklæringssystemet ikke kunne tage højde for alle de gyldighedsregler, der følger af vælgererklæringsbekendtgørelsens § 18, stk. 3. For at forsinkelsen ikke skulle komme partierne til skade, besluttede det daværende Social- og Indenrigsministerium den 21. september 2016 midlertidigt at indføre en alternativ procedure for anmeldelse af nye partier. Efter reglerne i vælgererklæringsbekendtgørelsens § 14, stk. 1, har ministeriet hjemmel til at bestemme, at der skal anvendes nogle nærmere beskrevne alternative procedurer i tilfælde, hvor det digitale system ikke er funktionsdygtigt. Ministeriet fandt anledning til at anvende denne mulighed i den nævnte situation, hvor vælgererklæringssystemet ikke var fuldt ud funktionsdygtigt for så vidt angår den tværgående kontrol.

Den alternative procedure indebærer bl.a. en dispensation fra vælgererklæringsbekendtgørelsens § 18, stk. 3, nr. 2, hvorefter en vælgererklæring, der er afgivet af en vælger, der har afgivet vælgererklæring for et andet parti, der allerede er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren til deltagelse i samme type valg inden den 12. juli 2016, ikke kan medregnes. Dispensationen var nødvendig, idet der ikke var foretaget den nød-

vendige tværgående kontrol i vælgererklæringsystemet den 12. juli 2016, således som det var forudsat i vælgererklæringsbekendtgørelsens § 18, stk. 3, nr. 2.

Det daværende Social- og Indenrigsministerium gav alle nye partier meddelelse pr. e-mail om den midlertidige alternative procedure den 21. september 2016.

5. Den 31. oktober 2016 gennemførte it-leverandøren KMD den tværgående kontrol af de gamle papirbaserede vælgererklæringer, der var indlæst i vælgererklæringsystemet. For det første blev forældede vælgererklæringer slettet, dvs. vælgererklæringer, der var afgivet for mere end 18 måneder siden. Dernæst blev det for partierne under ét kontrolleret, at ingen vælger havde afgivet mere end én vælgererklæring. Eventuelle dubletter blev slettet, således at kun det parti, vælgeren først havde afgivet vælgererklæringen til, beholdt erklæringen. Hvis vælgeren havde givet flere vælgererklæringer til det samme parti (enten i papirform eller digitalt efter den 12. januar 2016), blev kun den nyeste vælgererklæring opretholdt, mens ældre dubletter blev slettet. De vælgererklæringer, der herefter af systemet måtte anses som gyldige, blev tillagt de respektive partiers indsamling.

Det daværende Social- og Indenrigsministerium meddelte den 2. november 2016 alle partier, at den tværgående kontrol var blevet gennemført, og at ministeriet genindførte den normale procedure for anmeldelse af nye partier. Den midlertidige, alternative procedure, som det daværende Social- og Indenrigsministerium fastsatte med virkning fra den 21. september 2016, bortfaldt derfor. Ministeriet tilbød samtidig partierne, at de ved henvendelse til ministeriet kunne få en opgørelse med statistiske oplysninger over fordelingen af partiets vælgererklæringer i den tværgående kontrol. Nationalpartiet tog imod dette tilbud og modtog på den baggrund den 8. november 2016 den nævnte opgørelse for partiet.

6. Ved kontrollen af underskriftsdatoerne, som fandt sted i forbindelse med den tværgående kontrol, viste det sig, at 20.695 af Nationalpartiets vælgererklæringer var afgivet for mere end 18 måneder siden og derfor var forældede i henhold til den lovbestemte forældelsesfrist på 18 måneder efter folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 1. pkt. 38 vælgererklæringer var angivet med ugyldige CPR-nr. (dvs. CPR-nr., der ikke findes, eller som ikke består af 10 cifre), og 22 vælgererklæringer var ugyldige af andre grunde.

3.309 gamle papirbaserede vælgererklæringer blev den 31. oktober 2016 overført til Nationalpartiets digitale indsamling, som herefter udgjorde knap 5.400 vælgererklæringer. Indsamlingen er siden den 31. oktober 2016 reduceret med de vælgererklæringer, der siden da er blevet forældet, dvs. afgivet for mere end 18 måneder siden, og udvidet med de nye vælgererklæringer, Nationalpartiets vælgere siden da har afgivet i systemet. Antallet af gamle papirbaserede vælgererklæringer vil således falde i takt med, at de udløber.

Som nævnt skal de gamle papirbaserede vælgererklæringer, der stadig er gyldige, fortsat opbevares af partierne og indleveres til Økonomi- og Indenrigsministeriet som dokumentation, når partiet anmelder sig, jf. vælgererklæringsbekendtgørelsens § 13, stk. 3 og 4, forudsætningsvis. Da Nationalpartiet har oplyst, at partiet har makuleret ca. halvdelen af partiets vælgererklæringer, kan det faktiske antal gyldige vælgererklæringer, som kan medregnes for Nationalpartiet, vise sig at være lavere end det tal, som er angivet på partiets statusbillede i vælgererklæringsystemet. Derfor er der heller ikke tale om, at Nationalpartiet har "mistet" 20.695 vælgererklæringer alene som følge af forældelse. En stor del af disse vælgererklæringer ville ikke kunne medregnes, allerede fordi Nationalpartiet har makuleret dem. Det afgørende er således, hvor mange af de ikke-forældede papirbaserede vælgererklæringer, Nationalpartiet fortsat er i besiddelse af.

Da gyldighedsperioden for en vælgererklæring regnes fra datoen for vælgerens underskrift, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 1. pkt., er Nationalpartiet – og de øvrige partier, der indsamler vælgererklæringer – ikke blevet stillet anderledes i relation til spørgsmålet om udløbstidspunktet for vælgererklæringer ved, at den tværgående kontrol først blev gennemført den 31. oktober 2016 og ikke i juli 2016, som det oprindeligt var planlagt. De vælgererklæringer, der f.eks. udløb i oktober måned, ville være udløbet i oktober måned, uanset hvornår den tværgående kontrol var blevet gennemført. Det fremgår af de oplysninger, som Nationalpartiet har indlæst i vælgererklæringssystemet, at ca. 14.000 vælgere havde afgivet vælgererklæring til Nationalpartiet i april 2015. Disse vælgererklæringer udløb 18 måneder senere, dvs. i oktober 2016.

Det, der afbryder forældelsen af en vælgererklæring, er, at partiet anmelder sig til økonomi- og indenrigsministeren og indleverer det nødvendige antal vælgererklæringer, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 2. pkt.

7. Som det fremgår ovenfor, er der ikke tale om, at det daværende Social- og Indenrigsministerium har foretaget nogen skønsmæssig vurdering af Nationalpartiets vælgererklæringer i relation til spørgsmålet om forældelse eller på anden måde har undergivet Nationalpartiets vælgererklæringer nogen individuel behandling i forbindelse med den tværgående kontrol i vælgererklæringssystemet den 31. oktober 2016. Der er tale om en ren anvendelse af den lovbestemte forældelsesfrist i folketingsvalgloven.

Reglen om vælgererklæringers gyldighedsperiode følger direkte af folketingsvalglovens § 12, stk. 6. Økonomi- og Indenrigsministeriet har ikke hjemmel til at fravige loven. Når et parti har indsamlet vælgererklæringer i mere end to år, vil de først indsamlede vælgererklæringer i sagens natur være udløbet.

8. Jeg må derfor også tage skarpt afstand fra Nationalpartiets beskyldninger om chikane. Økonomi- og Indenrigsministeriet følger folketingsvalglovens regler, og ministeriets sagsbehandling af Nationalpartiets henvendelser og vælgererklæringer er på ingen måde båret af et ønske om at lægge partiet hindringer i vejen i dets arbejde for at blive opstillingsberettiget. Jeg forstår til fulde Nationalpartiets ærgrelse over, at partiet ikke kan dokumentere de vælgererklæringer, som partiet har makuleret, og at mange af partiets vælgererklæringer nu er blevet forældet, men disse forhold kan Økonomi- og Indenrigsministeriet ikke klandres for.

Hjemmesiden vælgererklæring.dk har i oktober og november 2016 været tilgængelig i over 99 pct. af tiden, hvilket overholder de aftalte servicemål med it-leverandøren KMD. Trods startvanskeligheder har systemet altså i dag et kvalitetsniveau, så langt de fleste vælgere bør opleve det som nemt og uproblematisk at afgive en digital vælgererklæring. Der kan dog være tilfælde, hvor NemID eller CPR-registret midlertidigt ikke er tilgængeligt, og hvor en vælger derfor midlertidigt ikke kan fuldende processen.

Om Nationalpartiets generelle kritik af det digitale vælgererklæringssystem kan jeg oplyse, at der siden idriftsættelsen den 12. januar 2016 er gennemført rettelser i systemet over 20 gange. Den seneste opdatering blev gennemført mandag den 5. december 2016, og den næste opdatering er planlagt til januar 2017. Ministeriet har løbende siden idriftsættelsen af systemet gennem mindst 13 statusmeddelelser m.v. tilsendt pr. e-mail og et antal pressemeddelelser informeret partierne om status, herunder om rettelser af fejl og uhensigtsmæssigheder. Ministeriet har tidligere inviteret til en workshop for partierne i juni måned 2016 med det formål at orientere om fejlrettelserne, at besvare spørgsmål fra partierne og at give mulighed for at arbejde med vælgererklæring.dk med hjælp fra medarbejdere fra ministeriet og it-leverandøren KMD. Ved fristens udløb havde kun tre ud af de dengang ca. 100 godkendte partier tilmeldt sig, og workshopen blev derfor aflyst. Nationalpartiet tilmeldte sig ikke workshopen.

Det er således ikke korrekt, når Nationalpartiets formand i det i spørgsmålet omtalte interview på TV2 News oplyser, at ministeriet ikke erkender, at der er problemer med

vælgererklæringssystemet. Det har ministeriet hele tiden erkendt, og der er fra både Økonomi- og Indenrigsministeriets og KMD's side et meget betydeligt fokus på, at de fejl og uhensigtsmæssigheder, der fortsat optræder i systemet, løbende rettes.

Den 8. december 2016 er der registreret over 48.000 vælgererklæringer i vælgererklæring.dk, inkl. de vælgererklæringer, der er afgivet på papir før idriftsættelsen af vælgererklæring.dk og efterfølgende indlæst af partierne.

9. Jeg må i øvrigt konstatere, at et parti allerede er blevet opstillingsberettiget til folketingsvalg ved hjælp af det digitale vælgererklæringssystem. Således blev Nye Borgerlige godkendt som opstillingsberettiget den 6. oktober 2016. Partiet anmeldte sig efter den midlertidige alternative procedure, som er beskrevet ovenfor i afsnit 4. Partiet har næsten udelukkende indsamlet vælgererklæringer digitalt.

Med venlig hilsen
Simon Emil Ammitzbøll